

Godisnje \$ 3.— mjn
Por año
Inozemstvo Dolar 1.50
Exterior
Redacción y Administración
NUEVA YORK 3363
U. T. Mayo 38 - 6464
Buenos Aires

GOSPODARSTVO

LA ECONOMIA

GLASILO SLOVENSKIH PRIVREDNIKA U JUZNOJ AMERICI
Organo de la Inmigración Productora Eslava en Sud América

Dirección del Destinatario:
Sr. Don

Godina — Año II.

Buenos Aires, 15. januara 1927.

Broj — Número 15

Ing. Agr. A. BOTTO

La Enseñanza Agrícola Oficial en Argentina

Nota de la Redacción.—La inmigración, radicándose y siguiendo en el campo la misma rutina durante 30 y más años, tiene para el país solamente un valor relativo. Un campo labrado así, significa más que un campo que ha quedado durante una generación raso sin ser labrado. Pero un campo labrado, hoy en día, del mismo modo como lo era hace 30 años, ya significa un minus en la economía nacional.

La generación que así ha cumplido su obligación con el pasado, tiene otro deber hacia el futuro: procurar que sus hijos no signifiquen una mera prolongación cronológica en la industria agropecuaria, sino un progreso en los métodos de la labor profesional agrícola.

En otras palabras: el agricultor de hoy debe tener la conciencia del deber de dar a sus hijos una instrucción profesio-

nal. Así la nueva generación recién podrá significar un paso adelante en el desarrollo de la agricultura, la industria fundamental del país.

Por eso consideramos nuestro deber de llamar la atención del inmigrante yugoslavo agricultor, sobre las posibilidades de la enseñanza agrícola. A tal fin, publicamos las partes más importantes de una conferencia dada por el delegado del Ministerio de Agricultura de la Nación, ingeniero agrónomo Alejandro Botto, Director General de la Enseñanza Agrícola ante el IV Congreso Nacional de Ingeniería Agronómica, en el mes de agosto de 1925.

La disertación fué editada en forma de un folleto bajo el título "Organización de los Servicios Oficiales Agronómicos en la Argentina", en el año en curso.

(Conclusión)

La Enseñanza Extensiva que imparten nuestros **AGRONOMOS REGIONALES**, está dedicada a los elementos rurales de nuestras campañas, y preferentemente a los agricultores.

Esta función que he considerado en muchas ocasiones como fundamental, máxime para un país del estado de desenvolvimiento como el nuestro en los momentos actuales, y el tener en cuenta que dicha enseñanza está destinada a más de medio millón de habitantes que se dedican a las faenas agrícolas - ganaderas e industrias erivadas, con muy limitada capacidad técnica en cuestiones agrícolas y que necesita por esa causa y con apremio el consejo y la enseñanza para su desenvolvimiento inmediato, hacen que se le estime especialmente como función docente en este orden y como poderoso auxiliar para los grandes intereses que indirectamente orienta y vigila.

Estos fundamentos, que en más de una oportunidad he significado, me han permitido conceptuar a esta función como la Escuela más simple, más práctica y más económica, y por lo tanto, de mayor eficacia para obtener, por su acción y naturaleza, en breve pla-

zo, sino un perfeccionamiento en las explotaciones agrícolas en todos los órdenes, por lo menos una destacada mejora, la que se traducirá, como ya se va palpando, en un aumento sensible de la producción.

Pero, debo agregar, que en esto no termina la acción educativa de estos profesionales; va más lejos, preparando la futura **falange agrícola** que nos permitirá la mayor y mejor explotación de nuestro inmenso país. En efecto la orientación agrícola de las escuelas primarias rurales, es parte integrante de sus actividades y ella se realiza mediante conferencias demostrativas, con la formación de huertas escolares, cooperativas, clubs, etcétera, manteniendo una vinculación efectiva y sólida que permita esta orientación.

Con el **HOGAR AGRICOLA**, ilustrando en todos los menesteres domésticos y técnicos a la compañera del agricultor y demás **elementos femeninos de los campos**, se completa, asimismo, las funciones de enseñanza que imparte esta Dirección General, y ello mediante los cursos temporarios a cargo de maestras experimentadas y abnegadas que con todo entusiasmo y desafiando inconvenientes y molestias, van

Luis C. Perrone & Cía.

Representantes generales para la América del Sud
de Maquinarias y Accesorios para la

INDUSTRIA TEXTIL

Atienden en su nuevo local de exposición y venta

Calle Mexico 1316

BUENOS AIRES

Mapa de Yugoslavia 0.90x1.30 en diez colores \$ 2.50

Album: Zagreb, leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00

Album: Belgrado, leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00

Album: Litoral Croata leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00

Tarjetas yugoslavas, 40 diferentes reproducciones, en colores, de telas más características de pintores yugoslavos. La colección completa \$ 2.00

Mapa de Checoslovaquia 0.80 x 1.30 \$ 3.50

El importe respectivo remitir a: La Administración

SEÑOR, NO LE CUESTA NADA

Si usted, en sus pedidos a las casas y empresas anunciadoras en nuestro periódico, menciona que ha leído el aviso en

"GOSPODARSTVO". — A cada comerciante le interesa saber cuáles de sus avisos le dan el resultado deseado.

Si necesita Ud. un personal apto

para cualquier trabajo en la estancia, empresa industrial o comercial, para taller o chacra, tiene en este periódico el mejor medio para ponerse en contacto con el inmigrante yugoslavo. Este ha recibido el mejor certificado como trabajador honesto, serio y competente por parte del consul general argentino en Belgrado, señor don Celso D. de Barrios, cuando éste, en ocasión de su llegada a esta capital, en una entrevista con "La Nación", ha llamado especial atención de que

durante todo este año ningún inmigrante yugoslavo ha dado que hacer algo a la policía.

"GOSPODARSTVO", con su tiraje mínimo de 4.000 ejemplares y su distribución adecuada, forma un vínculo verdadero con la colectividad entera yugoslava, no solamente en este país, sino en todas las Repúblicas del continente americano, donde existen colonias yugoslavas, todas ellas constituídas desde hace más de cuarenta años.

RADNICI na estancijama, na gradnjama i u tvornicama, daje pročitati gornji clanak svojim poslodavcima. Neka znadu, da preko ove novine mogu naci radnih sila. I za Vas ce biti dobro, kad budete bes posla, ako "Gospodarstvo" bude poznato kod poduzeca kao najbolji naslov za vezu s nasim svetom, ko-
Los Viveros Nacionales, como

NISTA VAS NE STOJI ako kod narucivanja cenovnika, podataka ili robe od kuca, cijih oglas ste citali u "Gospodarstvu", pocnete recima "Obzirom na vas oglas u "Gospdarstvu" izvolite mi poslati itd". Poduzeca ce moei oceniti vrednost objava u nasoj novini, te ce nastojati, da Vas dobro posluze.

hasta los confines más apartados de las poblaciones rurales, llevando sus valiosas enseñanzas.

SECCION FOMENTO. — Labor efectiva y real es la que realizamos en lo que puede llamarse fomento agrícola, fomento que puedo asegurar, se efectúa por primera vez bajo esta administración, en una forma amplia y variada, propendiendo con ello, no sólo a **seleccionar los cultivos** mediante la entrega de semillas escogidas, sino que **diversificarlos**, señalando nuevos rumbos en la agricultura nacional, demasiado simple para los numerosos suelos y diferentes climas que presenta el país.

El éxito de esta labor está bien reflejada en lo que al cultivo del algodón se refiere, el cual por sí solo significaría la tarea utilitaria de la repartición a mi cargo. Debo manifestar, como dato ilustrativo de esta función, que sólo en dos campañas de propaganda y fomento, hemos **incremado en 83.000 hectáreas el área de este cultivo**, representando su producción una hermosa suma de millones de pesos, conquistada por regiones que no tenían ni remota idea de su capacidad productora.

La entrega de **semillas especiales de trigo, tabaco, de arroz, de plantas hortícolas, medicinales, forestales, forrajeras e industriales; la importación de plantas selectas de olivos, manzanos, viñas, etc.**, es una acción que en breve plazo dejará sentir sus efectos benéficos y permitirá constatar la medida de alta previsión que este hecho importa.

La OFICINA DE SEMILLA, de reciente creación, propende, con la **distribución directa a los agricultores que lo solicitan**, a la difusión de los mejores productos agrícolas que de todo orden se conocen, introduciéndolos a tal efecto de los más seguros mercados productores.

Ninguna acción de fomento puede ser más directa y efectiva, que la que puede realizarse mediante esta entrega de una pequeña cantidad de **buena semilla de especies selectas**, cuando no **de plantas desconocidas** en el país, y ninguna acción, también, más eficaz que la entrega de especies adaptables y útiles a la región, las que permitan, por otra parte, alcanzar el desenvolvimiento agrícola que, por las condiciones especialísimas en que estamos colocados como país productor, es dable esperar.

Ejecuta esta oficina la acción más práctica que el Ministerio puede llevar en beneficio de los agricultores en este orden, y ello se ha de palpar en breve plazo, cuando se lleve al convencimiento de los mismos, por este medio, el rol preponderante que en el éxito de las cosechas tiene, no sólo la buena semilla y la buena selección, sino que también el conocimiento de las especies que en determinada región corresponde cultivar.

Estos conceptos, buena semilla, selección esmerada y adaptable a

la región, definen la función orientadora y útil de esta oficina, conceptos que fundamentan, por otra parte, ampliamente toda esperanza de perfeccionamiento que por su influencia puedan adquirir las distintas ramas de la cultura del país.

A este respecto es importante señalar el éxito obtenido con la difusión del melón "Honey Dew" que ha permitido a su **segundo año de cultivo sólo en la provincia de San Juan, realizar la exportación a su mercado de origen, Norte América, por valor de pesos 70.000 m/n.**

CONQUISTAS AGRICOLAS REALIZADAS

En fin, señores, éstas son, a grandes rasgos, las tareas que, con orientación definida, desarrollamos como acción de enseñanza, las que no sólo persiguen los objetivos en un todo de acuerdo a nuestro desenvolvimiento, como he dicho, sino que responden a un plan armónico y perfectamente encajado en nuestras necesidades actuales.

Esta acción conjunta llevada con intensidad variable, según las circunstancias y los distintos factores que en todas las cosas humanas intervienen, pero siempre con el cariño profesional que las inspira, ha permitido realizar algunas conquistas que ya se perfilan como hermosas realidades, y que, para no ser más extenso, concretaré en breves palabras.

El agricultor de hoy está vinculado directamente al Ministerio y a sus técnicos que cumplen satisfactoriamente su misión; tiene fe en los consejos técnicos y sabe lo que su aplicación implica.

El agricultor de hoy ha destruido muchos prejuicios; (refiérase aquí el disertante a una anécdota de la conferencia de un Agrónomo Regional.)

El agricultor de hoy, lee los folletos que el Ministerio le envía y sabe apreciar su contenido. Además se siente por ese solo hecho vinculado al Ministerio, se siente secundado y confortado en su tarea.

El agricultor de hoy acepta nuestras indicaciones (caso del cultivo del algodón indicado en la Sección Fomento.)

El agricultor de hoy, no habla de trigos, habla de Barleta, Húngaro, Rieti, Favorito, Apullia, Universal, de Marquis, de Kansas, de Kanred; sabe de tipos definidos, sabe de productos puros y sabe lo que cada uno de ellos representa.

El agricultor de hoy, acepta y pide para adquirirla, "le sea señalada la semilla más apta a su cultivo", porque sabe que ello implica asegurar el éxito del mismo.

El agricultor de hoy, sabe lo que implica el empleo de una semilla pura y seleccionada (caso de las ventas anuales en la feria de semilla, \$ 600.— y \$ 520.— m/nacional el hectólitro).

El agricultor de hoy, sabe de operaciones preparatorias para la siembra. En tres campañas realizadas en pro de la selección me-

cánica de la semilla, se ha conseguido que esta operación se introduzca como práctica corriente entre las operaciones preparatorias en el cultivo del trigo. Una sola casa introductora de máquinas seleccionadoras ha vendido sólo en una línea ferroviaria pesos 40.000 m/n. de dichas máquinas.

El agricultor de hoy, espera con fe el resultado de la labor de la chacra experimental y, en especial, de los genetistas, para realizar el conjunto de operaciones que la técnica agrícola aconseja y obtener con el acrecentamiento de la producción por unidad de superficie el beneficio correspondiente.

El agricultor de hoy, sabe apreciar el valor de los proyectos presentados al Congreso; habla de ellos, los discute y sabe que su opinión puede tener influencia en las deliberaciones del mismo. Cincuenta mil agricultores han enviado telegramas pidiendo la sanción del proyecto de colonización presentado por el P. E.

El agricultor de hoy, sabe que la explotación de la tierra por el sistema de la franja se acentúa día por día y se acrecentará más, a medida que se vayan palpando los beneficios que este sistema encierra como auxiliar potente y seguro de la producción.

La subdivisión de la tierra sabe que corresponde como medida previa; el trabajo de la misma por el propietario agricultor impulsará el sistema; el auxilio de los poderes públicos con sus consejos técnicos y con su sana orientación completarán la obra que ya tiene sus ejemplos en ricas provincias del suelo argentino.

El agricultor de hoy, sabe que con sólo dos operaciones para el sistema climatérico de nuestro país, podrá traer una revolución ventajosa en la agricultura y asegurar, como medida previa, los factores concurrentes a la producción. Arar temprano y sembrar semillas puras y limpias, es hoy su principal preocupación.

No sería justo y ocultaría la verdad de los hechos, si no dijera que todas estas conquistas realizadas, que se traducirán bien pronto en un acrecentamiento potente de producción, se deben, en gran parte, a nuestro Ministro de Agricultura, quien con su prestigio e incomparables condiciones de piloto intrépido y sagaz, ha sabido conducirnos, aunar nuestros esfuerzos y conseguido hacer fructificar nuestra labor.

PRETPLATA

na "GOSPODARSTVO" iznosi za celu godinu samo **TRI PECE** m/n. Da dogjemo no svojim za sada jos skromnim silama, u ovim vremenima krize u susret onima, koji su i nas podumali kao pretplatnici, to smo odlucili, da cemo svakom pretplatniku kad trazi rada, obaviti besplatno dva puta u godini oglas o no traznji rada. Kod narudbe oglasa neka svako navede broj na-

se namirnice izdane za primljenu pretplatu.

Oni, koji nisu pretplaceni, mogu objaviti svoje oglase, po tarifi za male oglase; ili neka posalju zajedno sa narudzbom oglasa celogodisnju pretplatu.

IDEJE STROSSMAYERA

Istoričar i profesor zagrebačkog Sveučilišta g. prof. Ferdo Šišić održao je u Splitu, zauzimanjen uprave Pučkog Sveučilišta, predavanje: O Strossmayeru.

Ideje Strossmayera, to je bio predmet predavanja. U vreme, kad se je pokušalo da se na veoma grub i nekulturan način falsifikuje jednu veliku istorisku ličnost, koja je bila oličenje jedne ideje, dobro je što je jedan od najkompetentnijih naučnika ponovo utvrdio istorisku istinu, koja je inače dobro poznata, o Strossmayerovom Jugoslovenstvu.

Prof. Šišić govorio je odmah u početku o uticaju jakih ličnosti na budućnost naroda, a onda je prešao na ekspoziciju o radu Strossmayerovu u nacionalnom i kulturnom smeru. Izloživši sumarno njegovo praktično delovanje iznosi i objašnjava osnovne misli Strossmayerove nacionalne ideologije, koje formuliše:

1. Narodno naše jedinstvo u smislu jugoslovenskom. kao krajnji cilj zajedničkih težnja u budućnosti. t. j. država sastavljena od svih Hrvata, Srba, Bugara i Slovenaca;

2. Za sada — naime dok je naš narod još bio u granicama Habsburške monarhije — ima se tražiti narodna i nezavisna država Hrvata, Srba i Slovenaca u federativnoj Austriji, u onom smislu kako su već ranije tražili Iliri i ban Jelačić;

3. Među obim našim glavnim erkvama, katoličkom i pravoslavnom, ima da se, s pomoću slovenskoga erkvenoga jezika sv. braće Ćirila i Metoda, postigne najveća tolerancija, medusobna ljubav i poštovanje i što jače zblizenje.

Sem toga Strossmayeru su stalno bile pred očima i ove dve misli: veza i solidarnost svih slovenskih naroda i plemena i što veća autonomija za Jugoslovene koji su onda bili u turskoj Carevini, dok se i oni ne oslobode.

Temelj cele njegove ideologije, pokretač svake njegove misli i delovanja bilo je jugoslovenstvo, t. j. potpuno narodno jedinstvo, s jedinstvenim imenom — jugoslovenskim. Zabranjeni (1843.) naziv "ilirski" potpuno je zamenio naziv "jugoslovenski". Ovo ime nije Strossmayer izmislio, nego ga je našao gotova; a samo neznalice budale tvrde, da ga je izmislila Austrija. On je verovao da je samo jedinstvo ono koje može da spasi Srbe i Hrvate koji su jedan narod sa dva plemenska naziva: ali im za to treba jedinstven narodni, nacionalni naziv: jugoslovenski. On je hteo jedinstvo svih Srba, Hrvata, Slovenaca i Bugara, da svaki žrtvuje od svog plemenskog kad bude ulazio u

zajednicu, da se tako uklone trvenja i nametanja, a primi ono od svakoga što ko ima najboljega. Krajnji njegov cilj bili su narodno i državno jedinstvo u nezavisnoj jugoslovenskoj državi; razume se, onda, to se zamišljalo u nekoj neodređenoj budućnosti.

Dalje, predavač izlaže političke prilike i sve teškoće onih vremena, a naročito političke, u odnosu prema ondašnjoj Austriji. Strossmayer je zastupao sjedinjenje Dalmacije i Hrvatske koja bi što više i ostvarila ojačanje nacionalne politike, a federativnu Austriju kao prelaznu fazu u kojoj bi narod ojačao za kasniju borbu za oslobođenje. Dalje, prelazi na potanje obrazlaganje Strossmayerove zamisli oko sje-

dinjenja zapadne i istočne Crkve: tu je sigurnost narodnom jedinstvu, a u podvojenosti je uvek kvasac za plemenske sukobe i rušenje jedinstva. On je gledao snagu jugoslovenstva u slovenstvu i zanosio se mišlju sveslovenske solidarnosti i 1888. upravio je pozdravni telegram u Kijev prigodom 900-godišnjice Krštenja Rusi; a kad mu je to Franz Joseph predbacio, Strossmayer je flegmatički odgovorio poznato: "Veličanstvo, moja je savest čista". Govoreći o radu Strossmayera za autonomni položaj Jugoslovena pod Turcima, govori o njegovim vezama sa knezom Mihailom. Završio je izlaganjem kulturnoga rada velikog Jugoslovena, na podizanju jugoslovenske kulture.

NAŠA DRUŠTVA

Ako je načelo organizacije onaj element, koji narod u vlastitoj državi podiže od nedisciplinovanih množica u svesne upravljajuće svojih interesa, od tim zamašnjeg značaja je načelo organizacije za iseljništvo. Dok ono ostaje neorganizovano, ne tvori ništa drugoga nego "materiju primu" za novu domovinu, a još i to najprimitivnije, fizičke i fiziološke vrednosti. Tek ako je organizovano, može se govoriti o "kolektivnosti" dotičnog naroda, tek onda znači narodnu, kulturnu i pravu gospodarsku korist za novu domovinu, pa i za staru. Tek onda može da bude mostom, kojim će se vršiti izmena gospodarskih i kulturnih dobara između obiju domovina, a tek onda može da i za sebe potpunoma iskoristi sve mogućnosti napretka, koje mu nudi nova domovina. Dok iseljništvo ostaje neorganizovano, ostaje igračkom "sreće", to jest pukog slučaja, okolnosti, kojih ono nema niti malo u rukama, da ih iskoristi ili priuđešava svojim potrebama i usvoju korist.

Počeci naših naseobina nastali su okolnosti, da su dalmatinski mornari počeli ostajati ovgje u zemlji, i pomalu privukli druge zemljake ovamo. Nekoji razilazili se po kampu i naselili se kao čakareri. Zato je pretežna većina zemljodelaca iz Dalmacije, i to u glavnome samo iz stanovitih predela. Zbog slučajne okolnosti, da je jedan od njihovih zemljaka, Nikola Mihanović, stvorio veliko parobordarsko poduzeće, sa radionicama na otoku Maciel, deo tih doseljenika zaustavio se nakon iskrcanja odmah na Bcci. Tako razvila se naša mornarska Boka. Njima pridružili su se kasnije radnici drugih vrsta, kad su nastajale tvornice, u prvom redu frigorifici, u zadnje vreme petrolejske tvornice i velike električke centrale. Na kanap odlazili su i odlaze većinom i nadalje oni, koji imaju vani svojtu; a u gradu oni, koji dolaze sami. Oko godine 1910 može se ceniti

ovdašnju naseobinu na 2000 do 3500 duša, a sada uzevši u obzir i predgragja, na 5000 duša.

Od vremena do vremena pokušalo se stvoriti društva na političko plemenskoj ili široj narodnoj osnovi, ali bila su sva kratkog života. Falili su preduveti za uspevanje društava, zbog nestašice pripadnika dovoljno čobro stojećeg srednjeg sloja. Ono malo, što ih je bilo, absorbirao je onda austro-ugarski klub, izražaj državnog organizma kojemu je naš narod onda pripadao.

Na šire razvila su se i održala duge godine jedino ona dva društva, samopripomoćnog značaja, koja su odgovarala socijalnom sastavu naše naseobine, to jest sadašnje "Jugoslovensko" i "Slavjansko" društvo uzajamne pripomoći.

Na kampu razni pokušaji osnovati narodnu, i ako bar samo plemensku organizaciju, nisu uspeali, premda imade tamo na srazmerno malenom prostoru na tisuće našeg sveta. Jedino jedna novina mogla je, da uzdrži premda se je i ona postigla to uz najveće poteškoće i to jedino osobnom inicijativom pok. Radeljaka.

Tek jedna tako zamašna i ogromna pojava, kaošto je bio svetski rat, mogla je uzdrmati tim mrtvilom, tako rekući preko noći, i to pobudom iz vana. Nastala je J. N. Obrana, sa 36 Ogranaka u Argentini. Ona okupila je oko sebe sve inače porazgubljene elemente narodne svesti, dala im jasno odregjeni smer, pobudila u njima snisao za historičku važnost dogagjaja za budućnost našeg naroda. Najvažnija strana ove organizacije bila je njezina disciplinovanost, tako da su vodeći krugovi ovgje, na Pacifiku i u Londonu mogli raspolagati njom u tačno odregjenom pravcu i u zgodnim momentima.

Svršio je rat, veliko narodno delo bilo je postignuto. Upravu narodne države prauzeo je veliki organizam državnog činovništva, vodstvo međunarodnih poslova od naroda izabirane vlade, a zaš-

titu domovine dobro organizovana i u ratovima preiskušana vojska. Ratne zadaće Obrane svršile su. U tom momentu iseljništvo, organizovano preko noći u izvanrednim historičkim momentima, a bez tradicije i iskustva učinilo je osudnu pogrešku: porodilo se opće mnjenje, da od sada nadalje pravac i inicijativa za rad megju iseljeništvom pripadaju i sključivo zastupniku države, kojeg smo očekivali i dočekali, u čije ruke se položilo osud Ogranaka, predalo novinu "Jadran" i slagarnu, i kojega se je stavilo u vezu sa glavnim središtima naseobina.

Iseljništvo zaboravilo je na potrebu i važnost svoje privatne inicijative pa da suragjuje s novodošlim državnim predstavnikom kao organizovana celina, da kao takova upliva, da službeni činitelj suragjuju kod ostvaranja jasno izragjenog i odregjenog programa. Nije pomislilo, da sada, kad su gore spomenute funkcije prešle na državni organizam, dolazi za iseljništvo doba vlastitog iseljničkog programa. Taj imao je da sastoji iz trijuh glavnih delova: političkog, ne u smisli pojedinih političkih stranaka, čiji rad ima smisla doma kod suradnje kod državne uprave, nego u širokom državno-narodnom smislu; prosvetnog u općem narodnom smeru i u smeru strukovne nabrazbe za bolji napredak pojedina u tugjini; gospodarskog za

nameštavanje novodošlica, za gospodarsku samostalnost već upućenog zanatlije i zemljodelca, te za stvaranje trgovačkih veza između nove i stare domovine.

Svima je poznato, kako su prošle mršave i prazne četiri godine, kako je "Jadran", u svoje vreme živo glasilo žive organizacije, svršio i zaspao kao glasilo osobne politike. Prošle su četiri godine, a u naseobini ne samo da se nije ništa radilo, nego samo iseljništvo uspavano bilo je mrtvim snom, dezorijentovano i razočarano.

Tokom prošle godine uhvatila je ovdasnju naseobinu iznenada neke vrste vrućica, kad je izgledalo, da se približuje momenat rešenja pitanja poslanstva. Počela se stvarati nova društva, izbijajuči kao pečurke nakon kiše. Slutili smo oca inicijatora, znali za pravu svrhu te neorganičke agilnosti, ali nikada doznali za dan krštenja, niti za krstitelja, a još manje da bi bio pravi otac priznao ovu svoju decu. Rastao je broj društava u Buenos Airesu i okolici, ali nije se pomnožio rad. U nekim slučajevima sa plesom, i fotografijom izgleda da je program bio zaključen a svrha postignuta.

Pre nekoliko vremena počelo se govoriti, kako se radi na tome, da se osnuje u ovom gradu "Jugoslovenski Klub".

Zamisao sama po sebi ne samo da nije loša, nego odgovara prekoj potrebi naseobine, koja

COSULICH LINE

Split - Buenos Aires

Izravno-bez prekravanja od Splita do Buenos Airesa

Ako mislite pozvati ovamo svoju obitelj zasigurajte si za vremena prevoznice za motorski velebrod

SATURNIA

NAJVECI I NAJBRZI NA SVETU
Tonaza 36.000 — Prima 3.000 putnika —

Vožnja s njim trajaće samo 13 dana
Čim vaša obitelj bude u Splitu ukrcana, besplatno ćemo Vas brzojavom izvestiti

Putne isprave od i do Beograda, Ljubljane, Zagreba, Dubrovnika i Splita

Proucite nase cene pak cete vigjeti da su najugodnije

Jugoslovenska kuhinja. — Osoblje na brodovima govori jugoslovenski

Svojim klijentima, ako zele, doznacimo novac u kojegod mesto u Jugoslaviji, bez ikakvih troskova

Cosulich Line - Calle Cangallo 336
Buenos Aires

nema ni jednog središta, gde bi se mogli naši ljudi sastajati, izmenjavati misli te se ragjati inicijative. Ovako jedno središte moglo bi biti žarište narodne svesti u našim redovima, potrebni je tim više u ovom ambijentu, gde već prvo pokolenje našeg sveta rođeno ovde, više niti ne razume jezika svojih roditelja. Društvo moglo bi uspešno suragjivati sa službenim predstavništvom kod državno narodne propagande megju stranim svetom.

Takovo jedno središte moglo bi vršiti svoju zadaću, kad bi **motivi osnutka** odgovarali ovim potrebama naše naseobine i kad bi se kod izgradnje organizacije uzelo u obzir stanje i sastav naše naseobine.

U danom slučaju i poznavajući sve potankosti mogli smo si stvoriti odmah s početka svoj sud o izgledima podhvata. Pustili smo, da vreme pokaže kako će se stvar razvijati dalje. Za sada u koliko se može suditi po prošlim 3 mesecima, budućnost kluba u narodnom smeru ne izgleda baš ružičasta. A istotako izgleda, da i socijalna struktura naše naseobine počinje već pokazivati svoj upliv.

Društvo ima da dobije značaj "socijalnog kluba" nalik sličnim klubovima ostalih narodnosti, čija je svrha, da svojim članovima prireguju plesne zabave, sastanke i druge distrakcije, koje su sve većinom skupe te zahtevaju stanovitu gospodarsku visinu i snagu, ispod koje nemogu da budu pojedini članovi. Time

se zatvaraju vrata kluba svim niže stojećima. Preduvet kluba je dakle, da je dotična naseobina dosta jaka, da si viši sloj može uzdržavati takovo središte; i da je tako brojna, da ostali članovi niti ne opaze, da ne mogu biti članovi takovog "gospodskog" udruženja. Inače Klub ne udružuje, nego razdružuje i podudara socijalne razlike.

Ako ovakav klub pripada stranskoj koloniji, njegovi članovi prikazuju se kao elita nacionalne svesti dotične naseobine. U našem slučaju možemo tvrditi, da ono što se nama nameće kao predvoditeljstvo kolonije, nije bilo onda, kad je bilo vreme, na svom mestu i da ne zasluži, da mu se predaje vodstvo interesa naše naseobine, niti u narodnom niti u gospodarsko-socijalnom obziru.

Naše je mnjenje, da ovakove vrste klub ne može da postane "jugoslovenskim" klubom. Naša naseobina nije tako jaka, da bi mogla podnositi ovakovu socijalnu diferencijaciju, i nije tako velika, pa da ne bi imala potrebe udruženja za sve, koji su poštenu i dostojni, premda ne podnose troškova za salonska odela. Zato mislimo da je ovake vrste klub osobito za nas eno, što je i za bogatije naseobine: luksuzna ustanova, u koju dolazi bogati, da ubije vreme zabavama, koje nisu ništa prijatnije, nego prijatnosti, koje mu nudi njegov vlastiti dom. dolazeći iz dosade, da potraži

novu zabavu.

U ovakav klub bi ogromna većina našeg sveta, u koliko bi mu uopće dozvolili, da ugje, dolazila kao siromah, da ostane za vratima pa da mu se dade milostno "potporu" ili preporuku na kojeg poznatog za rad.

Mi moramo graditi svoju organizaciju na svojim širokim slojevima, na kolektivnim interesima najnižeg i potištenog sloja naroda. Jer ovaj potišteni, radnički sloj je pravi predstavnik naroda: kod kuće ostavio je ženu, plaća porez, ako dogje rat, on gubi svoj život, on uzdržavu krvlju i radom. Bogati doveli su ovamo svoje obitelji, stvorili položaj i bog zna hoće li se vratiti ikada u stari kraj. Zato se može govoriti o **našoj** organizaciji samo onda, ako bude stvorena onako, da bude ovaj naš pravi predstavnik naroda, narod sam, radnik i težak, mogao dolaziti u nju kao u svoju kuću, a ne kao prosjak u tugju palaču po milosti; ako bude došao unutra, da reče muški svoju reč, da preuzme na sebe, i ako skroman, deo sudogovornosti, pa da on odlučuje o programima i njihovom vršenju, prema svojim interesima i potrebama. A. ne samo zato, da najviše pomnoži broj potpisa na izjavama, kojima se ima dokazati, da su nekoji radili i uradili ono što nisu uradili, da pomnoži broj lica na fotografijama, kojima se ima prevariti domovinu o radu i uplivi. koji ne postoje.

Narodna organizacija, kakovu trebamo, biće ona, u kojoj će biti merodavni interesi naroda, i u kojoj će uopće biti tog naroda, u kojoj će ta narod i suragjivati. Organizaciju tvori članstvo.

A bogati će zaslužiti naslov predvoditelja tek onda, kad u takovoj organizaciji preuzmu funkciju, da stave svoj upliv i novčanu snagu u službu gospodarskog napretka učlanjenog naroda, a ne time, da mu davaju milostinju i darove.

Držimo, da se je u veliko progrešilo, kad se je kod pokusa stvaranja jednog središta naših naseobina obišlo ono, što je već dokazalo za vremena rata, da je zbilja nosioc naše narodne ideje, da se je obišlo našu ratnu organizaciju, umesto, da se je reorganizacijom dopunilo narodni program još gospodarskim programom pa da se stvori jedan organizam, u kojem bi bilo mesta za sve poštene ljude. I današnji slabo obučeni iseljenik nije ništa manje, nego su bili današnji Mihanovići, kad su pre 50 godina počinjali svoju američku karijeru, pa zato nema razloga, utvarati si, da se stvara jedna **opća** narodna organizacija, kad se stvara nešto, gde su vrata zatvorena onima, koji su danas slabo obučeni, jer tek danas počinju svoju američku karijeru.

Iz gore razloženog će biti razumljivo, zašto osnivanje "Jugoslovenskog Kluba" nije oduševi-

lo naše naseobine, i zašto se u istome ze nalaze naj priznatiji i naj zaslužniji rodoljubi koji su za vremena rata dali organizaciji sadržinu i vrednost.

DA NEBUDE NEOPRAVDA-NIH NADA

U 11. broju "Pučke Prosvjete" od 1. novembra p. g. čitamo sledeću vest:

"U Buenos Airesu ima veliko trgovačko i industrijalno društvo pod imenom "Nikola Mihanović". Ovo društvo ima poslovnu glavnicu od 30 miliona argentinskih peča, što odgovara 700 miliona naših dinara. Ima sedam godina da posluje. Prošle godine dalo je čista dobitka 1 1/2 miliona naših dinara. Upravitelj je društva poznati naš stručnjak Nikola S. Crnogorčević".

O "Mihanoviću" se u Jugoslaviji toliko fantazira, da bi bilo već vreme, pa da javnost uzme ovaj pojam onako kako jest: U Argentini ne postoji nijedno parobrodarsko društvo više, koje bi bilo vlasništvo bilo Don Miguela, bilo Don Nikole Mihanovića. Obadvojica su već davno likvidirali svoja poduzeća. Nema više "Mihanovića", kod kojega bi naš mornar ili drugi radnik mogao da nagje mesta. Sve to je sada u rukama stranaca, a ono malo preostataka naših ljudi megju osobljem svaki dan je manje, jer tugjinci gledaju, da ove ljude, većinom već u godinama, svakom zgodom koja se nudi stavljaju na ulicu.

Gornja vest u "P. Prosvjeti" stilizovana je tako, da će nepravilni pojam o "Mihanoviću" pojačati i pobuditi neosnovane nade onih, koji misle seliti ovamo računajući s nameštenjem u tako velikom "našem" poduzeću. Društvo o kojem ima govora u vesti, nije ništa drugoga nego pravni oblik za upravljanje privatnog imanja Don Nikole i njegove obitelji (2 snaha i dece njegovih obijuh već pokojnih sinova Petra i Nikole) a u kancelariji nema svega skupa niti deset činovnika, megju kojima je g. Nikola Crnogorčević jedini od naših. Imade par tisuca kilometara od grada par tvornica za tanin, u kojima isto nema našeg sveta, a pa kad bi ga i bilo, ne bi imao nikakova izgleda, da si stvori kakav položaj.

Bilo bi korisno za buduće iseljenike, kad bi "Prosvjeta" ovu svoju vest ispravila i pojasnila svojim čitaocima, da u Južnoj Americi "Mihanovića", o kojem sanjaju radnici, činovnici, političari, banke itd, više **nema**: niti brodova, niti kancelarija niti radionica sa tisućama radnika! Onaj, koji računa na rad kod "Mihanovića" umesto na sebe, neka ragje ostane doma i ne dolasi ovamo. **Naš** "Mihanović" u Južnoj Americi, kao gospodarsko poduzeće sa vrednosti za naše iseljeničtvo pričada već prošlosti, historiji naše emigracije na La Plati, čije razdoblje svršava po prilici s početkom svet-

F. MISSLER G. m. b. H. BREMEN

Representante: O. HENZE

BUENOS AIRES

SAN MARTIN 666

NOVCANE DOZNAKE brzojavno ili postom u sva mesta JUGOSLAVIJE obavljam u DINARIMA ili DOLARIMA brzo i uz najumerenije cene. isplacujući naslovniku na ruke novac u gotovom bez ikakovog odbitka i troska.

U ostale zemlje Europe Njemacku, Austriju, Cehoslovačku, Ugarsku, Rumunjsku, Poljsku, Rusiju i Litavsku, izvrsavam doznake u dolarima.

PREVOZNE KARTE ZA I IZ EUROPE,

sa brzim kao i putnickim najmodernije uređenim parobrodima, na kojima imadu svi moji putnici dobru i izdasnu opskrbu, dok je uregijaj priznato najbolji i najcisci.

Preuzimam svaku odgovornost za sve dane mi naloge s mojom već 20 godina ovdje postojećom tvrtkom, koja je od vajkada srediste svih Jugoslovena.

Cuvajte se jeftinih ponuda, jer ce i put prema njima biti Besplatna uputa o potankostima.

IZMENA NOVCANICA.

skog rata.

Don Nikoli je 80 godina, Don Miguelu 64, Baye se jedino upravljanjem svojih imanja, a ne ulaze u nikakav posao više, niti sa svojim kapitalima niti suradnjom. Njihva deca i unučad su Argentinaci, kojih na jugoslovenstvo ne veže ništa drugo nego obiteljske uspomene.

Več je vreme, da si iseljenici i javnost u domovini izbiju iz glave iluziju "Mihanović", te počnu da računaju jedino sa sobom, a ne sa pojmovima, koji ne predstavljaju nikakove realne vrednosti više za buduće podhavate našeg narodnog gospodarstva.

SLOVENSKI VESTNIK

SLOVENC! POSILJAJTE NAM NASLOVE NASIH ROJAKOV, DA ZACNEMO Z REDNIM OBJAVLJANJEM SLOVENSKEGA ODDELKA. LIST IZHAJA V TOLIKIH IZVODIH, DA MORE POSTATI NAJBOLJSA NASHA VEZ V NARODNEM IN GOSPODARSKEM OZIRU.

s-EL SAUCE, Kmo. 25. — List "Gospodarstvo", ki ste ga nam poslali v pogled, se nam je tako dopadel, da Vas naprošamo, da nam pošiljate na sporočeni nasov stalno pet izvodov. Gradivo je zelo poučljivo in list sam po sebi bo tvoril v najkrajšem času most med vsemi jugoslovanskim priseljenci, ki žive raztreseni po vseh argentinskih pokrajinah. Veselo nas je presenetila vest v 12. številki, da bo list imel tudi slovenski oddelek, v katerem bomo brezdvomno popisali razmere tega dela kordovske pokrajine. Nazdar!

s-UNQUILLO (F. C. C. C.) — Pošiljam Vam naročnino za list. Upam, da Vam pridobim se več naročnikov med znanci, ki živijo tu v okolici. Članek o našem konsulatu je dobro zadet. Ko sem se ob prihodu v Buenos Aires obrnil na konzularno pisarno po informacije o možnosti dela in prosil za posredovanje, sem dobil lakoničen odgovor, da se konzul ne more pečati s temi stvarmi, ker je preobložen z delom. Vprašanje je, če ni dolžnost naših državnih funkcionarjev, da svetujejo novodošlim doseljenikom, kako bi se varovali izkoriščevalcev?

Koliko naših ljudi se je tako porazgubilo po notranjosti dežele, pod prestvezo dobrih služkov in ki se sedaj vsled pomanjkanja sredstev in prevoznih mogočnosti ne morejo rešiti krempljev raznih vampirjev. Vaš list je prvi, ki je pričel z hvalevredno inicijativo, da tvori most med delodajaleci in delojemalci. Upam ba do rodilo to dober sad in obvarovalo naše ljudi mnogih presenečenj.

s-JESUS MARIA (F. C. C. C.) — Z "Gospodarstvom" se ne počutim več tako osamljen kot prej. Sedaj imam tovariša, ki mi pripoveduje o važnih vprašanjih, katera so pogosto usodne-

go pomena za doseljenika. Pošljite mi tudi zaostale številke.

"**TRGOVSKI TOVARIŠ**" izhaja v Ljubljani že 23 let in vrši tiho a zaslužno gospodarsko delo. Priporočali bi mu, da bi posvetil svojo pozornost deželam, kjer je dovolj naših izseljencev, vsaj mora biti Sloveniji na tem, da pride do izvoznih zvez. A te so nemogoče brez dobrih informacij o tujini. Sicer prvi poskusi vspejo slabo, ne po krivdi tujine, temveč po krivdi onih, ki so se nepripravljeni spustili na neznano torišče. Narečnina za celo leto velja samo 50 dinarjev, to je dva peza.

"**GOSPODARSKI LIST**" izhaja v Gorici, Corso Verdi № 37, in velja za celo leto samo 20 lir. Posvečen je samo gospodarskim vprašanjem. Vsak goriški Slovenec tukaj v Argentini bi ga moral imeti naročenega a oni, ki so zmožni, naj dopisujejo o tukajšnjih gospodarskih razmerah. Vedno več Slovencev prihaja sem iz Benečije, ter bi bilo želeto, da bi prihajali sem vsaj v glavnih obrisih pravilo obveščeni o novi domovini.

MIGLJAJI VAJENCU V SKLADIŠČU

Umivaj si roke, posebno, kadar si imel posla z močno dišnimi predmeti (petrolej, olje, itd.).

Ne prižigaj vžigalic po dolgem čez celo ploskvo, ampak na konceh počez. Vžigalice se ne zlomi in prižgejo se lahko vse vžigalice ene škatlje.

Steklenice vedno umij pred uporabo. S peskom in vodo se lahko očisti vsaka steklenica, tudi oljnata ali drugače nesnažna.

V klet ali v prostore, kjer ležijo lahko gorljivi predmeti, ne hodi s svečo in ne prižigaj vžigalic. Ako ni napeljana električna, porablaj primerno svetilko (najboljša je električna žepna svetilka).

Na lestvico splezaj šele tedaj, ko si se prepričal, da dobro stoji.

Ne reži z nožem proti sebi in druge roke ne drži v smeri, v kateri lahko zdrči nož.

Kadar zabijaš žebelj, udarjaj s kladivom previdno, dokler žebelj držiš s prsti. Kadar žebelj lahko izpustiš, tedaj lahko tudi pošteno udariš.

Kadar dvigaš težke predmete, porablaj protitežo deske ali droga. Ne precenjuj svoje moči.

Močno krvavečo rano izperi s kuhano vodo in pokrij z vato, katero si namočil v vrelo vodo.

Dovrši najprej eno delo, potem še le se loti drugega.

KALENDAR "PROSVETA"

za 1927. god. izdala je "Zadruška Socijalno - kulturnog Rada" u Sarajevu, sa biranim sdržajem i mnogim slikama. Knjigu možete dobiti kod g. Petra Kebejiža u Ensenadi. Preporučamo najtoplije svima, koji mogu čitati čirilicu

Ako hoćete, da dogje vaš nevćani dar obitelji u starom kraju

BRZO I JEFTINO

u ruke, poslužite se našim

Žurnim Doznakama

Naslovnik u domovini dobiće doznaku isplaćenu nakon **OSAM do DESET** dana. Trošak iznosi samo **TREĆINU** onoga, što inače stoji kablegrafska doznaka.

Doznačujemo novac takogjer pismenim ili kablegrafskim putem za sva mesta Jugoslavije, u **DOLARIMA** ili u **dinarima** po najugodnijem dnevnom tečaju

Naš zavod stoji u izravnoj vezi sa "**JUGOSLOVENSKOM BANKOM**" jednim od najsolidnijih bankovnih zavoda u Jugoslaviji, tako da preko iste i preko njezinih proizuńnica mođe svoju klijentelu poslužiti tačno, brzo i solidno

Sve željene podatke možete dobiti kod našeg odeljenja "**GIROS**" i to na vašem jeziku

Uloge na **štedionskom Računu** ukamačujemo sada po **4 %** a uloge na **odregjeni rok** prema dogovoru.

Banco Aleman Transatlantico

Buenos Aires: Reconquista, čošak Bmé. Mitre.

Lima 666.

Callao, čošak Corrientes.

Prođuńnice: Rosario, Córdoba, Mendoza, Bahía Blanca.

Jugosloveni, Pozor!

Prije nego kupite putne karte, ili činite korake za dobavu konzularnih viza, konzultirajte nas!

Slike za pašoše, konzularne vize, i prenos kofera obavljamo svojim putnicima besplatno

ZA KOJIGOD PAROBROD NASE SU CIJENE

NAJJEFTINIJE

POLAZAK BRODOVA MESECA		
januara	25 Monte Olivia	februara 3 Orania
"	26 Conte Verde	" 5 Cap Polonio
"	26 Sierra Morena	" 6 Valdivia
"	27 Sofia	" 8 Belle Isle
"	29 Taormina	" 9 Almazora

POSEBNO ODJELENJE ZA POZIVNE PREVOZнице IZ JUGOSLAVIJE I DRUGIH STRANA

NA MESECNU OTPLATU

Doba za otplatu 6 — 10 ili 15 mjeseci

PREPORUČENO DRUŠTVO

Cia. Internacional de Viajes

326 - Avda. Leandro N. Alem - 330

Direktor: Upravnik Jugoslovenskog Odjelenja:

Josip JEDRENČIĆ

Vazmoslav KRŠANAC

TEHNIKA

t-OGLEDALO JEDNE STATISTIKE.

— Trgovačko ministarstvo Sedinjenih Država sastavilo je pregled o svetskoj zalih automobila. Taj pregled dole objavljamo, jer ne može biti zanimljivijeg ogledala o općim prilikama u našoj domovini nego ova suha i hladna reč brojaka.

U donjem spisku stojimo skoro na zadnjem mestu u odelenju u kojem je naznačen broj automobila za svaku zemlju; a u drugom odelenju gde je naznačeno na koliko stanovnika dogje u pojedinim državama jedan automobil, dolaze iza nas osim Rusije samo još ove najeksotičnije zemlje: Zapadno-afrička engleska kolonija, Indija, Indočina i Kineska.

Ako uzmemo u obzir što znači u današnje doba promet, razumećemo, da nam spomenuta statistika kaže sadašnje stanje naše domovine u takovom svetlu, da moramo samo želeti, da za dugo vremena ne bi došla bura, koja bi nas povukla u vrtlog međunarodnih zapletaja. Pogledajmo samo ovu činjenicu: Italija ima 20 puta više automobila nego naša država. Ako bi imala jednaki broj stanovnika, to bi joj broj automobila davao dvadesetputa veću mobilnost; a pošto ima tri puta toliko stanovnika nego naša država, dobijemo između obadve veličine talijanske i naše vojne snage razmer, koji mora biti uzet u obzir toli od naše vanjske politike kolli od onih, koji još sanjaju, o naznim malim "samostalnim" republikama, (u koje bi hteli, razparčati našu ujedinjenu domovinu), jer bi bile samo karikatura "samostalnosti" a i to samo za ono kratko doba, dok ne bi došle u jednom ili drugom obliku pod komandu tugjinaca.

Evo gore spomenutog spiska o upotrebi automobila po pojedinim državama sveta:

Pa's	Número de coches registrados	Habitante p. coche
Estad. Unidos	19.954.347	6
Islas Británic.	815.957	55
Francia	735.000	53
Canadá	715.962	13
Alemania	323.000	193
Australia	291.212	20
Argentina	178.050	55
Italia	114.700	346
Nva. Zelandia	99.443	14
Bélgica	92.713	84
Suecia	80.498	75
España	76.000	286
Africa d. Sur	69.350	105
India	69.127	3.573
Dinamarca	66.567	51
Brasil	63.650	530
Holanda	56.300	130
México	45.782	311
Indias Orient.		
Holandesas	38.050	1.297
Suiza	37.500	104
Cuba	35.100	96

Japón	32.698	1.809
Estado Libre de Irlanda	31.959	99
Hawaii	28.051	55
Noruega	27.627	99
Uruguay	23.600	69
Argelia	20.800	279
Malaya Britán.	20.700	161
Austria	17.596	371
Rusia	18.500	7.502
Islas Filipinas	18.238	611
Checoeslovaquia	17.300	812
Chile	16.970	230
Egipto	16.425	845
Polonia	14.618	1.948
China	13.680	31871
Portugal	13.454	418
Rumania	13.000	1.288
Puerto Rico	12.906	107
Finlandia	12.005	292
Ceylán	9.510	511
Marruecos Fran.	9.200	479
Perú	7.780	771
Hungria	7.280	1.145
Africa Occident.		
Británica	6.776	3.382
Venezuela	6.537	392
Yugoeslavia	6.229	2.005
Colombia	5.572	1.213
Indochina Fran.	4.606	4.771
Panamá y zona del Canal	4.175	111
Otros países	193.199	896
Total	24.589.249	71

Pogledajmo jos na kratko, kakova je prometna snaga nasih zeleznic.

Na Prometnoj konferenciji dne. 16 novembra min. zeleznica Vasa Jovanović podudarao je činjenicu, da još nemamo jednotne nacionalne zeleznicke mreže, i da je dosele vladao kod nas u tom pogledu veliki kaos. Imamo nekoliko zeleznickih mreža, imamo pruge, ali nemamo nacionalne zeleznicke mreže. Srbija, Slovenija i Vojvodina sa svojim normalnim kolosekom, još uvek su bez veze s Jadranom. 5400 zeleznica s uskim kolosekom treba povezati konačno u celinu s onima normalnog koloseka.

Ukupno imamo 2650 lokomotiva; od njih 1609 dobrih, u prometu, a 1041 pokvarenih, koje čekaju po radionicama da ih se ispravi, dakle 40 %. Putnickih vozova imamo 5460, od tih 3111 dobrih u prometu, a 2349 neuporabnih u radionicama, to jest 20 %. Od teretnih vozova u ukupnom broju od 50.213 imamo ih u prometu 33.572, a 16.641 ili 32 % u radionicama.

Pridodajmo tome još istrošenost tračnica, pruga itd. i lošu organizaciju zeleznicke službe, o kojoj nas trgovački i industrijalni svet može da zapeva posebnu visoku pesmu, pa ćemo skuća sa automobilskom prometnom snagom dobiti jasnu sliku naše prometne snage za slučaj rata napram toliko puta jačoj prometnoj snazi Italije. Zajedno ćemo razumeti vanredno teško i odgovorno stanovište naših državnika u diplomatskom boju s Italijom, gde je sva snaga države koncentrisana u rukama samo

jedne osobe, diktatora Mussolinija. Razumećemo važnost okolnosti, da u tako teškim časovima saučestvuju u vladi sva tri plemena preuzimajući suodgovornost za odluke, koje ne mogu biti u suglasu sa našim željama, još manje sa vikanjem neodgovorne opozicije, nego moraju ostatiti u suglasu sa realnim činjenicama.

FRANO PETRINOVIĆ U BEOGRADU

Sredinom meseca decembra boravio je u Beogradu ovaj naš poduzetnik, u cilju, da se dogovara s našom vladom o gradnji zeleznicke veze Beograd, Sarajevo, Split. Radi krize vlada bila je zaposlena drugim pitanjima, tako da će naert i predlog g. Petrinovića opeta čekati tko zna koliko vremena na svoje rešenje. G. Petrinović bio je primljen u audijenciju kod našeg vladara.

DRUSTVA

dr. "LJUDSKI ODER"—Ovo slovenačko društvo u Ensenadi priredilo je dne 8. o. m. malenu zabavu, koja je pobudila veliki interes među našim iseljenicima a naročito sviranje njihovog Tamburaškog Zbora zazvalo je burno pljeskanje i veliko veselje. Tamburaški Zbor sastojise od 10 tamburaša koji pod vodstvom svoga vodje g. C. Jekše odigravaju najljepše naše komade.

Po izjavi društvenog predsednika G. Franca Sekara društvo "Ljudski Oder" imade cilj sakupiti sve naše iseljenike a naročito pak našu zarobljenu braću, i međusobno pomaganje u nevolji.

U ostalome kazao je: Ima nas lepi broj organiziranih članova koji su kadri da i najveće žrtve doprinesu za što veći uspeh društva. A kao dokaz toga jest, da smo u kratkome vremenu sastavili Tamburaški Zbor koji igra i najodličnije komade i Dramatski Odio, koji će u kratkome vremenu nastupiti sa davanjem nekoliko naših biranijih komada, Radnici smo i nažalost medju nama nema naše inteligencije, ali mi se ipak nadamo da ćemo u našem cilju uspeti.

Našem mladom društvu želimo sretan uspeh i uvereni smo da će istog postići pod vodstvom svog energičnog i agilnog predsednika.

— Očevidad.

dr. "HRVATSKI RADIŠA"

Budući da na ponovo sazvanoj Skupštini nije moglo doći do valjanijh zaključaka, to Grana "Hrvatskog Radiše" ostaje dalje kod pouzdanika g. Stjepana Rukavine, koji će i nadalje voditi poslove i raditi u korist i dobrobit ovog humanitarnog društva, dok to Središnjica (Centar) u Zagrebu nagje za probitačno

Ujedno stavlja se ovime javnosti do znanja sledeće podatke o novčanom prometu društva za godinu 1925.

Prihod: Od 500 proda-

nih primeraka markica po 10 ctva., 60 % u korist Grane \$ 30.—
od sbirke na Radišim Dan u iznosu od \$ 67.50, 60 % u korist Grane . . » 40.—

ukupno \$ 70.—
Razhod: za pisači pribor i razne sitne troškove . . » 41.45

ostatak za god. 1925 . . \$ 28.75

Blagajnički promet za godinu 1926

Prihod: Od prodanih 60 Ilustr. Kalendara za g. 1926 i 1927 po \$ 1.25, te 40 malih po 50 ctva. 20 % u korist Grane . . . \$ 19.—
od 100 Il. Kalendara za g. 1925, po 25 % . . . » 25.—

"Té Alpino"

"PLANINSKI ČAJ"

iz najboljih planinskih zdavilnih rastlina
Za ciscenje krvi, protiv vrucice; spocetka laksantno. Omot \$ 1.—
Farmacia "Nueva York"
Av. San Martín 4000
esq. N. York—Buenos Aires

PENSION "ZORKA" FLORES

Poznata slovenačka cistoca. Najbolja opskrba. Prilika za konverzaciju u engleskom, nemačkom i ksteljanskom jeziku.
Sobe s hranom ili bez hrane- od \$ 80 dalje.
Calle Ramón L. Falcón 2207
Jedna kvadra od Rivadavije, visina 6700

NASA GOSTIONICA U MENDOZI

Fonda "Nueva", calle Belgrano 1366, Mendoza
Jedno pol kvadre od zeleznicke stanice, toci razna pica, poseduje udobne spavace sobe, i ugoscuje sa izvrsnom hranom, a sve to za niske cene.
Vlasnik: **Luka Vukasovic**

Dr. JORGE DEL RIO Abogado

Estudio:
Bolívar 171
U. T. 4938 Rivadavia
BUENOS AIRES

Dr. D. FUKS Médico cirujano

Lacar 4589, U. T. 613 Devoto
Buenos Aires

od 500 razglednica "Kralj Tomislav" po 10 ctva. 60 % » 30.—
od 30 Albuma "Plitvička Jezera" po \$ 5, po \$ 2.20 u korist Grane . . . » 28.60
od 2 oglasa u Kalendarnu za 1926 i 1927 po \$ 13.80, 30 % » 16.40
od 10 žepnih kalendara po \$ 1, 20 % » 2.—
od ulaznica za zabavu i pretplate » 116.—

ukupno \$ 237.—
Rashod: trošak za zabavu i razni sitni troškovi » 173.44
ostatak za godinu 1926 \$ 63.56

Ovgje nije ubrojana upisnina od prijatelja u Granu upisanih. Gornji preostatak će se što skorije zajedno sa obračunom poslati u Zagreb

Nadati se je u god. 1927. znatnije potpore ovom tako korisnom društvu, kad isto bude preko svog povereništva apelovalo na naš svet bilo glede koje zabave, ili sbirkom na "Radišin Dan", rasprodavanjem društvenih knjiga i td.

Ujedno umoljava se naše novinstvo, da isto podupre rad "Hrvatskog Radiše" time, da stalno budi pažnju iseljeničtva na ovo prepotrebno društvo, te potakne isto na doprinosanje, bilo na ovdašnjeg pouzdanika, bilo izravno na Središnjicu, koja se nalazi u Zagrebu, u Snojinoj ulici, br. 16. Osobito sada, kad je društvo počelo veliki podhvat, gradnju Središnjeg Doma. "Hrvatski Radiša" zaslužuje, da njegov godišnji preostatak u Južnoj Americi bude viši nego do-sele. Pouzdanik "Hrvatskog Radiše" Stjepan Rukavina. Op. Ur. Gornji izveštaj govori više nego jasno, kakove prilike vladaju megju iseljeničtvom po ovim stranama. Koliko "vatrenog rodoljublja", koliko "hrvatstva" imaju nekogi ljudi na — jeziku! Kako brane hrvatski Zadar ili Reku pred Mussolinijem, kod — vermuta. A ovgje, kad se radi o hrvatskom mladom naraštaju, da ga se uzgoji tako, da bi jednoč bio kadar pa da kao sposoban zanatlija uzmogne početi utakmicu sa talijanskim proizvodima, u našoj vlastitoj kući, tu se ne makne niko. Žalostno je, da žalostnije ne može biti, da se Glavne Skupštine društva po dva ruta ne može privesti kraju, zbog potpune indiferentnosti našeg sveta. "Gospodarstvo" sa svoje strane stoji društvo svaki čas na raspoloženje, da se pobudi zanimanje za društvo. —

D O P I S I

d. DOCK SUD. — U frigorifiku ovgje kontratiste su otpustili nekvalifikovane radnike, i to oko 2 do 300, dne 3. I. o. g. a kvalifikovanih nijednog. A sada ih opeta primaju natrag, da svršavaju rad. Svaki dan ima 1500 do 2000 ljudi, što čekaju

posla u tvornici, koja je pošela tući marvu. Preporučio bih svakom zemljaku, bio na kampu ili u Buenos Airesu, ako ikakovu radnju ima, da je dobro čuva, i da neka ne misli: idem na Dock Sud, u frigorifik, tamo ću sigurno posla dobiti. Jer ima ih ovgje na Dock Sudu — kao i na druge strane — dosta, koji nemaju posla i sedu tamo pred tvornicom do 9 sati, dok ih policija ne rastera. Imao sam slučajeva mnogima govoriti, koji su mi rekli, da imaju posla, al im se ne dopada. Baš mi je jedan danas dolazio s kampa, ostavio čovek koseču, gde je lepe novce zaslužio, i došao u Buenos Aires, misleći posla dobiti, a sada da se ovde šeta i ono malo novca što krvavo zaradio, da potroši. To su nerazmišljeni ljudi. Meni su mnogi govorili, ti nisi pametan, da ne radiš tvoj zanat. A ja sam im odgovorio: ja bih se pouzdavao na rad, koji je od danas do sutra, a preko sutra, kad me izabaci is posla, onda hajde kukajuči od jednog do drugog, da mi pomogne.

4 ili 5 njih su nastradali, što su čekali na posao. Stajali su na šliperima, a lokomotiva zapela, to se srušilo i oni pod stroj došli. Jedan od njih je Poljak, drugi Talijani. — Pavao Feger.

R A Z N O

r - KORISNA NOVOST za svakoga, koji šalje novac kući. Zavod "Banco Alemán Transatlántico" uveo je vrlo korisnu novost: osim pismenim ili kablegrafskim putem može se poslati u stari kraj novac i kao "žurna doznaka". Naslovnik u domovini primi novac za 8 do 10 dana. A trošak iznosi samo 1/3 ška za kablegrafsku doznaku, dakle umesto 15 do 20 peča samo 5 do 7 peča (prema dužini naslova). Ovo će doći osobito dobro onim našim ljudima, koji su sada na žetvi mogli zaraditi nešto novaca pa bi željeli da bi njihova obitelj sada, kad je tamo najluča zima, čim pre mogla imati novčanu potporu u ruci, osobito nakon poplava, i suše u Dalmaciji.

r - PROMET SA SPLITOM. — Dolazak brodova društva "Cosulich Line": "Belvedere" dolazi ovamo 14/II, "Atlanta" (samo III, rza red) 14/III, "Sofia" 12/IV, "Belvedere" 9 V. Polazak odavle: "Sofia" 27/I, "Belvedere" 25/II, "Atlanta" 25/III, "Sofia" 22/IV "Belvedere" 20/V. Oni naši zemljaci, koji se nalaze daleko u kampu, mogu si opskrbeti prevoznice preko ut-rave ove novine, umesto da se obraćaju na nepoznate posrednike. U tom slučaju će popust ići u njihovu korist, a ako su tako daleko, da im je teško dolaziti ovamo primiti obitelj kod iskrcanja, uprava pobrinuće se, da obitelj u redu otputuje u provinciju. Jedini preduvet s naše strane je, da je dotični zemljak pretplaćen na novinu.

Colonia "LA LLAVE" - F. C. P.
VLASNISTVO ZAVODA

**Banco Frances del Rio de la Plata
i Español del Rio de la Plata**

Od 10.000 ha već 5.500 ha naseljenih

PO \$ 250.- HEKTAR,
U lotima od 10 ha

DALJE,

U 10 godisnjih obroka

sa 6 % za jos neuplacene

Naseobina broji već sada preko 3.000 stanovnika. — Samo 7 legva udaljena od grada San Rafael (F. C. P.)

Najbolja zemlja, zbog irigacije nezavisna od kise.

Mozete poceti sa 10 ha, sa manjim obrokom nego inace platite za sami najam.

Po daljne podatke obratite se pismeno ili osobno na naslov

Administración de la Colonia
"LA LLAVE"

Calle RECONQUISTA 199
Buenos Aires

"HOTEL BALKANICO"

Calle 25 de Mayo 746 — U. T. 31 Retiro, 3727

BUENOS AIRES

Najveci i najbolji jugoslovenski hotel u Argentini
Zracne sobe, domaca kuhinja, umerene cene.

Izragujemo originalni **BALKANSKI BELI SIR**, i kiselo mleko **YOGURT**, sa mikrobima, koje smo donesli izravno od onamo i koji jedini davaju jogurtu zdravstvenu vrednost, ugotovljenu po prof. Meenikovu

PRVA JUGOSLOVENSKA

BRIJAČNICA I ŽENSKA FRIZERSKA RADNJA
BERISSO — Puerta La Plata — F. C. S.

A R G E N T I N A

Pod gornjim imenom otvorio sam u Berisso, calle Nueva York 4843 radnju, gde izvršavam sve radove po najmodernijem sistemu.

Šiša se melene, bojadiše kosu, kovrca itd. na strukovni način i uz umerese cene, pod geslom:

Tko je zadovoljan, neka kaže drugome,

a ako nije, neka kaže meni

PETAR NEDELJKO.

SOTIR KUNGULA iz Resna,

Obitelj iz domovine javlja, da mu je umro otac. Ko bi znao Sotirovu adresu, neka ju javi na naslov:

HOTEL BALKANICO

25 de Mayo 746 Buenos Aires

JOZO SKOČIČ IZ LUZANA

u Jugoslaviji, nalazio se je u Rosariju de Sta Fe godine 1912. Od tog vremena ne znam više za njega. Molim svu braću Jugoslovene, koji bi znao za njega, da javi na upravu lista **Gospodarstvo.**
Petar Zorko.

NAJSTARIJI CESKOSLOVENSKI NOVCANI ZAVOD

M. SUCHAN

BUENOS AIRES

ALSINA 463

Novcane doznake u stari kraj

preko

Živnostenske Banke u Pragu

najveceg noveanog zavoda u Ceskoslovačkoj, sa glavnicom i pričovama od preko 400.000.000 ck.

i preko

JUGOSLAVENSKE BANKE U ZAGREBU

(prijasnje Hrvatske Zemaljske Banke)
Cuvanje novaca us 4 % ukamacivanje
Menjanje novaca po najboljim tecajevima
Prodaja prekomorskih prevoznih listova uz najnize cene.

GRAMOFONSKE PLOČE

hrvatske, srpske i slovenacke

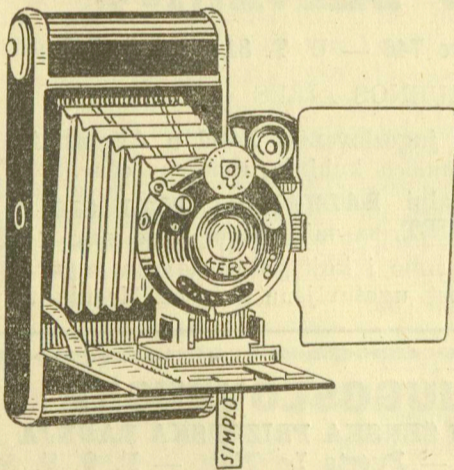
PISITE PO CENOVNIK

PRETPLATITE SE NA "GOSPODARSTVO"

TALLER MECANICO CIENTIFICO

M. Palermo & Cía.

Salta 367—Un. Telef. 37, Riv. 6146—BUENOS AIRES

Aparatos
FOTOGRAFICOS
de la Fábrica Suiza
KERN
proveedores del
INSTITUTO
MILITAR
GEOGRAFICO
YUGOSLAVO

Gragjevno Produzece-Osnovano 1912

A. GOBICH

Sitio de Montevideo 660 — LANUS (F. C. S.)

Proracuni nacrti i gradnja kuca za obitelji, cha-
lea, dvorana, skaladista, mostova zeljeznica itd.
Specijalista za zelezni beton (cemento armado).
Izvrnilo vec opetovano kuce do devet spratova.
Male obiteljske kuce grade se na umerene mese-
cne obroke.Zaposluje nase inzenjere i druge strukovne sile,
te iskljucivo nase radnike. Kad radi dobro nasa
tvrtka, zaradi dobro i nas radnik-iseljenik.Zeljene informacije i podatke mozete dobiti us-
meno ili pismeno na gornjem naslovu.**TEŽAKU, KOJI TRAZI ZEMLJU**nudi najsigurnije jamstvo za mogucnost uspeha na-
seobina od 15.000 ha — sa stalnim pravom na iri-
gaciju, — i od kojih vec je prodano ili iznajmlje-
no 50 %, naime**SAN PEDRO DEL ATUEL,**Estación CARMENSA (F. C. O.), Prov. de Men-
doza, cijih 7.500 ha, naseljenih i obragjivanih
predstavlja danas vrednost od \$ 3.030.000**ČAKRE KOJEG AGOD OBSEGA DAJEMO
U NAJAM BESPLATNO ZA PET GODINA,**s pravom na odkup pod najugodnijim uvetima
za odplacivanje.Ozbiljnim interesentima besplatan put, ako zele
pogledati naseobinu, bez obaveze za kupovinu
ako ne bi se mogli odluciti za naseljenje.
Podrobnije podatke mozete dobiti kod tvrtke**PEDRO CHRISTOPHERSEN**

Calle 25 de Mayo 267, Buenos Aires

Poduzece bavi se naseljivanjem vec preko 25 godina

**AUSTRIJSKA LEKARNA
"Nueva-York"**Av. San Martín 4000, esq. Nueva York
BUENOS AIRES — U. Telef. 42, DevotoVlastnik Dr. G. SCHWARZ, farmaceutik kemiar,
diplomiran na sveucilistima u Beu i
Buenos Airesu**Direktni uvoz-Vlastita poslovnica za
nakup u Becu**Lekovi za poboljsanje probave — Plucna i
antiasmaticka pica — Perfumi — Esencije za
likere — Upute za vegetalno lecenje —
Lekovita tinktura za kosu**Domaca lekarna "BOTIQUIN VIENA"**za prvu promoc na cakri i u kampamentu,
dok dogje lecnik. — S tacnim uputama za
uporabu**ANALIZE — RECEPTI — SPECIFIKA**Diskretnost zajamcena
Dopisivanje hrvatski, slovenacki, nemački, i
madzarski.Posiljke u provinciju postom, zeleznicom ili sa-
"Expreso Villalonga".**Farmacia "NUEVA-YORK"**

Av. San Martín 4000 — Buenos Aires